

דבר מלכות

שיחות קדש לחילי צבאות ה'

יוצא-לאור על-ידי חידר אידיש "אהלי מנחם" חב"ד-ליובאוויטש ביתר עילית

שיחה א:

וצריך להבין:

חטא בני אהרן

בקשר למיתת נדב ואביהוא בני אהרן נחלקו התנאים על איזה חטא נענשו. לדעה אחת מתו משום שהורו הלכה בפני רבן – שאמרו, אף-על-פי שהאש יורדת מן השמים מצוה להביא מן הקדושים. ולמרות שצדקו בדבר זה, אבל משום שהורו את ההלכה בפני רבן נגזרה עליהם מיתה.

לדעה אחרת נגזרה עליהם מיתה כבר בחרסיני ביוון שנסתכלו בשכינה, אלא שהמתין להם הקדוש-ברוך-הוא כדי שלא לערבב שמחת התורה. ולפי דעות אחרות היתה סבת מיתתם משום שנכנסו למשכן פרוגי ראש, או שתויי יין או מחפרי בגדים או משום חטא אחר.

רש"י בפרשתנו מביא שתים מהדעות האמורות. וכן הוא מפרש: "ותצא אש. ר' אליעזר אומר, לא מתו בני אהרן אלא על-ידי שהורו הלכה בפני משה רבן. ר' ישמעאל אומר, שתויי יין נכנסו למקדש. . ."

א) מדוע בכלל צריך רש"י לפרש מה היה חטאם, בשעה שבפסוק הקודם כותבת התורה בפרוש מה היה חטאם; "ויקריבו לפני ה' אש זרה אשר לא צוה אתם?"

ב) אם מאיזו סבה שהיא צריך לפרש מה היה החטא, מדוע אין רש"י מפרש בפשוטו של מקרא, ובמקום זה מביא פרושים שאין להם לכאורה קשר לפשטות הפתובים?

ג) ביוון שרש"י מפרש את הסבה למיתת בני אהרן, היה מתאים יותר לשיבת זאת בפרוש על "וימתו", ולא על "ותצא אש".

ד) מדוע צריך רש"י להביא שני פרושים? הכלל הוא שבאשר רש"י כותב שני פרושים הרי זה משום שבכל אחד מהפרושים יש קשי מסים שלפי הפרוש השני אינו קשה. וצריך להבין בעניננו מה קשה לפי כל אחד מהפרושים?

והבאר בזה: אמנם בני אהרן הקריבו אש זרה, ומוכן בפשטות שהענש היה

מִדָּה בְּנֶגֶד מִדָּה – שִׁינָאָה אֵשׁ וְהַמִּיתָה
אוֹתָם, אֵךְ לְרִשִׁי הָיָה קֶשֶׁה הַלְשׁוֹן "וַתֵּצֵא
אֵשׁ".

בִּיצֵד יִתְכֵּן לֹאמֹר שְׁמַלִּים אֵלֹו מִתְאַרֹות
עֲנֵשׁ חֲמוֹר כָּל־כֶּךָ, בְּשַׁעָה שְׁשִׁנִּי פְסוּקִים
קֹדֶם לָכֵן מִתְאַרֶת הַתּוֹרָה בְּמַלִּים אֵלֶּה
מִמֶּשׁ – "וַתֵּצֵא אֵשׁ" – אֵת הַמִּצְבַּח הַנִּעְלָה
בְּיוֹתֵר שֶׁל הַשְׂרָאָת הַשְּׂכִינָה?!

לְאַחֵר שִׁבְעַת יָמֵי הַמְלוּאִים וּלְאַחֵר סֵדֶר
הַקְרִבָּנוֹת וְהַעֲבֹדָה שֶׁל הַיּוֹם הַשְּׁמִינִי זָכָה
עַם־יִשְׂרָאֵל לִרְאוֹת שְׂאֵכֵן הַשְּׂכִינָה שׁוֹרָה
בְּתוֹכֹו עַל־יָדֵי שְׁ"וַתֵּצֵא אֵשׁ" וְאִכְלָה אֵת
הַקְרִבָּנוֹת, וְזֶה גֵרָם שֶׁמָּחָה אֵצֶל עַם־יִשְׂרָאֵל
וַיֵּרָא כָּל הָעָם וַיִּרְאוּ וַיִּפְּלוּ עַל פְּנֵיהֶם". וַאֲיֵךְ
יִתְכֵּן שֶׁבַע־כָּבֶד שְׁנֵי פְסוּקִים בְּלִבֵּד יִשְׁמַשׁ
בְּטוֹי זֶה עֲצָמוֹ לְתַאֵוֹר עֲנֵשׁ חֲמוֹר כָּל־כֶּךָ?

לָכֵן מִפָּרֶשׁ רִשִׁי, שְׁגָם הַ"וַתֵּצֵא אֵשׁ"
כָּאֵן, בְּמִיתַת בְּנֵי אֶהֱרֹן, הוּא גִלּוּי שֶׁל קִדְשָׁה
וַיַּעֲיֵן הַשְׂרָאָת הַשְּׂכִינָה כְּמוֹ בַּפְּסוּק הַקּוֹדֶם:

עֲבֹדַת הַקְּטֹרֶת שֶׁל נָדָב וַאֲבִיהוּא אֵכֵן
הִיתָה קְדוּשָׁה וְרִצּוּיָהּ וּפְעֻלָּה אֵת אוֹתָהּ
פְּעֻלָּה שֶׁפָּעַל אֶהֱרֹן בְּהַקְרִבַת הַקְרִבָּנוֹת
שָׁלוֹ. וְהַחֲפֹזֹן הָיָה לֹא בְּעֲבֹדָה עֲצָמָה,
אֵלֹא בְּאִפְּן הַנְּהַגְתָּם בְּקֶשֶׁר עִם אוֹתָהּ
עֲבֹדָה.

וַאֲיֵן זֶה סוֹתֵר אֵת לְשׁוֹן הַפְּסוּק שֶׁמִּמֶּנּוּ
מִשְׁמַע שֶׁחֲטָאֵם הָיָה שֶׁהִקְרִיבוּ "אֵשׁ זָרָה
אֲשֶׁר לֹא צִוָּה אֹתָם", כִּי פְרוּשׁ הַדְּבָרִים
הוּא שֶׁאֲמָנָם הִיתָה זוֹ אֵשׁ קְדוּשָׁה, אֵךְ הִיא

נִחְשָׁבָה לְזָרָה מִפְּנֵי שֶׁהֵם לֹא נִצְטָווּ עָלֶיהָ
אֵלֹא צִוּוּ לְעֲצָמָם, שֶׁהוּרִי הִלָּכָה בְּפָנֵי רַבָּם.

אֵךְ לְפִי זֶה עֲדִין קֶשֶׁה. הַגִּמְרָא אוֹמֶרֶת:
"הָאוֹמֵר דְּבָר שֶׁלֹּא שָׁמַע מִפִּי רַבּוֹ, גּוֹרֵם
לְשְׂכִינָה שֶׁתִּסְתַּלַּק מִיִּשְׂרָאֵל", וְכָל־שִׁבְּן
כַּאֲשֶׁר אוֹמֵר אֵת אוֹתוֹ דְּבָר בְּפָנֵי רַבּוֹ.
וְכִיצֵד יִתְכֵּן שֶׁבְּמַעֲשֵׂה זֶה עֲצָמוֹ שָׁבוּ הוֹרוֹ
נָדָב וַאֲבִיהוּא הִלָּכָה בְּפָנֵי רַבָּם, הִבִּיאוּ
לְהַשְׂרָאָת הַשְּׂכִינָה בְּדִרְגָּה כַּה גְּבוּהָה שֶׁל
"וַתֵּצֵא אֵשׁ"?

לָכֵן מִבִּיֹא רִשִׁי גַם אֵת הַפְּרוּשׁ הַשְּׁנִי,
שֶׁנֶּעֱנְשׁוּ עַל שֶׁנִּכְנְסוּ שְׁתּוּנֵי יוֹן לַמִּקְדָּשׁ.
וְלָכֵן לְמֹרֹת שֶׁנֶּעֱנְשׁוּ, אֲפָשֶׁר לְהִבִּין
שֶׁמַּעֲשֵׂה הַהַקְרָבָה עֲצָמוֹ אֵכֵן הָיָה לְרִצּוֹן
וְגֵרָם לְגִלּוּי שְׂכִינָה, וְהַעֲנֵשׁ הָיָה עַל דְּבָר
שֶׁעֲדִין לֹא נִצְטָווּ עָלָיו אֲפִלּוּ.

וְאִם־כֵּן מַדּוּעַ נֶעֱנְשׁוּ? עַל כֶּךָ מִבִּיֹא
רִשִׁי אֵת דְּבָרֵי הַמִּדְרָשׁ בּוֹיָקְרָא רַבָּה:
"מִשָּׁל לְמִלָּךְ שֶׁהָיָה לוֹ בֶּן־בֵּית". בֶּן־בֵּית שֶׁל
הַמִּלָּךְ צָרִיךְ לְהִבִּין מַעֲצָמוֹ, גַּם לֹא אֲזַהֲרָה
מִפְּרִשָּׁת, שֶׁדְּבָר זֶה הוּא הַפֶּזַר רִצּוֹנוֹ שֶׁל
הַמִּלָּךְ. וְלָכֵן לְהִיּוֹתָם בְּבִנְיַת־בֵּית, נֶעֱנְשׁוּ אֲפִי־
עַל־פִּי שֶׁעֲבָרוּ עַל צִוּוֵי שְׁעוֹד לֹא נֶאֱמַר
בְּפְרוּשׁ.

אֵךְ לְפִי זֶה קֶשֶׁה מַדּוּעַ נֶעֱנְשׁוּ דְּוָקָא
כַּאֲשֶׁ? וּבַפֶּרֶט שֶׁכְּתוּב "וַיִּקְרִיבוּ . . . אֵשׁ
זָרָה" וּמִשְׁמַע שֶׁהַחֲטָא הָיָה קִשּׁוֹר עִם
הַהַקְרָבָה עֲצָמָה, לָכֵן מִבִּיֹא רִשִׁי אֵת שְׁנֵי
הַפְּרוּשִׁים.

(לְקוּטֵי שִׁיחֹת חֶלֶק י"ב)

גם אלה של הנפש הבהמית, צריכים להיות למעלה מזה.

אבל בכך לא די לטהר את הבהמה. צריכה להיות גם פרסה. פרסה היא מחיצה המבדילה בין רגלי הבהמה ובין הארץ. זאת אומרת שגם העפוס בכוח המעשה בלבד בענינים אלה צריך להיות כמו דרך פרסה המבדילה ושומרת שלא לשקע בהם.

לאידך גיסא, צריכה להיות הפרסה "שסעת שסע", שפרושו שיש בה סדק שמאפשר לאור שמלמעלה לחדר וירפה. הפרסה שומרת על הרגלים, אך היא אינה מפריעה לאדם לברר את ניצוצות הקדשה שיש בדברים הנשמיים בהם הוא עוסק.

דבר נוסף שיש ללמד מסימן זה, הוא שפעולות אלו הקשורות בהלוא על הארץ ובמגע עם ענינים גשמיים צריכות להיות בשתי תנועות – ימין מקרבת ושמאל דוחה.

באשר באים לקרב יהודי בלי להיות "שסע שסע" עלולים חלילה "לקרב" יותר מדי. זאת אומרת שבמקום לקרב אותו לקדוש-ברוך-הוא, מתפשטים חס-ושלום על דברים מסימים ומותרים על דברים מחותיים בתורה בשביל שיהיה לאותו יהודי יותר נוח.

על כך באה ההוראה שגם קרוב צריך להיות בצורה פזאת שמצד אחד ימין מקרבת לתורה, אבל שמאל דוחה כל ותור

סימני דרך

אחד הטעמים לאסור אכילת חיות ובהמות טמאות, הוא משום שכל דבר שאדם אוכל נעשה דם ובשר בבשרו, והיות שלחיות אלה יש תכונות לא טובות, הרי האדם האוכל את בשרם נקבעות בו תכונות אלו.

מובן אם-כן שאותן בהמות המתרות באכילה, הן באלה שתכונותיהן רצויות. והתכונות שהופכות את הבהמה לטהורה, באות לידי בטוי בסימני הטהרה שלה.

סימני הטהרה של בהמה הן גם סימנים והוראת דרך בעבודת ה'. שהרי באמור בשל סימנים אלה נחשבת הבהמה לכזאת שאכילת בשרה וקבלת תכונות מסימות שלה אינן מפריעות לאדם בעבודת ה'.

הסימן הראשון הוא "מפרסת פרסה". ההבדל בין אדם לבהמה הוא שאצל האדם – הראש הוא מעל הגוף, ואלו אצל הבהמה – הראש והגוף והלב הם באותו גובה. אבל גם בבהמה הראש נמצא מעל הרגלים.

הרגלים מסמלות את כוח המעשה, וכפי שדבר כבר בעבר, כל ההתעסקות בעניני גשמיים צריכה להיות רק בכוח המעשה. אבל הראש והכוחות הפנימיים,

שאלות – שיחה א'

1. איזו הלכה הורי בני אהרן בפני רבן?
2. בשרש"י בותב שני פרושים על אותן מזלים, מה זה אומר?
3. מדוע קשה לומר שבני אהרן נענשו רק משום שהקריבו דבר שלא היו צריכים להקריב?
4. מה גורם האומר דבר שלא שמע מרבו?
5. מדוע נענשו בני אהרן, אף שלא נצטוו שלא להכניס שתויי יין למקדש?

שאלות – שיחה ב'

1. מה הם סימני הטהרה בבהמה?
2. מהו התבדיל בין אדם לבהמה?
3. מדוע בהמה טהרה צריכה פרסות?
4. למה צריכות להיות הפרסות שסועות?
5. מהי ההוראה מכך שאסור לאכל עוף שאין עליו מסרת שהוא בשר?

בהצלחה!

או פשרה ונפיון לקרב את התורה ולהתאים אותה חסדו של מצבו של המתקרב.

סימן טהרה נוסף בבהמה הוא היותה "מעלת גרה", שהיא לוועסת שוב ושוב את האכל עד שהוא מתעפל במעיה. ובעבודת האדם, בכל דבר גשמי שאדם עוסק בו הרי הוא צריך להעלות גרה. "ללעם" ולשקל ולברר שוב ושוב (איבערקייען) האם לעשות את אותו ענין וכיצד להתעסק בגשמיים בלי לפגוע חסדו של ברוחניות.

והוראה נוספת נלמדת מהלכות בשרות בעופות. ההלכה היא שבעופות אסור להסתמוך על סימני הטהרה שלו, אלא צריך גם שתהיה מסורה שעוף זה בשר. ולכאורה בשביל מה צריך מסורה אם יש סימנים ואפשר לבדק לבד אם העוף בשר?

וההוראה מכך היא, שלאדם אסור לסמוך על השכל האישי שלו. כי יכול להיות שהוא ילמד שלחן-ערוך ולחשוב שהוא עוד מתנהג לפנים משורת הדין, ובשעת מעשה הוא יהיה בשאל תהית רחמנא-לצלן.

אלא צריך שתהיה בזה מסורה, גם מלשון מסירה והתקשרות. וכלשון הגמרא שהמסורה צריכה להיות מ"רבי ציד", – התקשרות לרבי, שהוא הממחה להצלת נפשות ישראל.

(מעובד ע"פ ליקוטי שיחות חלק א')